Ўзбекистон - келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

21 июнь, сешанба, № 121 (869). Сотувда эркин нархда. 1994 йил

ЎЗ МИЛЛИЙ ПУЛИМИЗГА ЭГА БЎЛИШИМИЗ, АСЛИНИ ОЛГАНДА — БУ ҲАМ БИР САОДАТ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

Р. ИНОЯТОВНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Республикада Миллий Хавфсизликни таъминлашдаги самарали хизматлари ва жамоат турмушда фаол иштирок этаётганлиги учун Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати раисининг биринчи ўринбосари Рустам Расулович Иноятов Ўзбекистон Республикасининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.

Саломатлик—туман бойлик

18 июнь куни Тошкентда шифокорларнинг касб байрами — Ўзбекистон соғлиқни сақлаш ходимлари кунига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. Унда Соғлиқни сақлаш вазирлиги даволаш муассасаларининг ходимлари, тиббий олий ўқув юртлари ҳамда илмий тадқиқот институтларининг олим ва мутахассислари, Ички ишлар, Мудофаа вазирликлари, Ўрта Осиё темир йўли, миллий авиакомпания ва бошқа идораларнинг саломатликни сақлаш хизмати намояндалари иштирок этдилар.

Тантанали йиғилишни Республика соғлиқни сақлаш вазири Ш. Каримов очди. Ўзбекистон Президентининг Давлат маслаҳатчиси А. Азизхўжаев республика Президентининг табригини ҳамда энг яхши шифокорларни «Ўзбекистон республикасида хизмат кўрсатган соғлиқни сақлаш ходими» фахрий унвони ва Ўзбекистон Республикасининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотлаш тўғрисидаги фармонини ўқиб берди. Ходимларнинг катта гуруҳи Соғлиқни сақлаш вазирлигининг фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди, тиббий хизмат фахрийларига эсдалик совғалари топширилди.

Йиғилишда сўзга чиққанлар республика Президенти ва ҳукуматининг диққат-эътибори аҳолига тиббий хизмат кўрсатиш даражасини оширишга қаратилганини таъкидладилар. Соғлом, ҳар томонлама баркамол ёш авлодни тарбиялашга катта аҳамият берилмоқда. Бу масъулиятли вазифаларни бажаришда тиббий муассасалар жамоаларининг, бутун республика соғлиқни сақлаш тизимининг аҳамияти катта.

Республика санъат усталари шифокорларга атаб катта концерт қўйиб беришди.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН ХОТИН-ҚИЗЛАР ҚЎМИТАСИНИНГ ПЛЕНУМИ

18 июнь куни Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитасининг навбатдаги пленуми бўлди. Унда ЮНЕСКО томонидан 1994 йил оила йили деб эълон қилингани муносабати билан 8—10 июнь кунлари Тошкентда ўтган «Аёл, оила ва жамият» мавзуидаги халқаро анжуман якунлари муҳокама этилди.

Қўмита низоми ва мақомига ўзгартишлар киритилди.

Пленумда ташкилий масала кўрилди. Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитасининг раиси бўлиб ишлаб келган Ҳ. Худойбердиева ўз аризасига кўра вазифасидан озод этилди. Қўмита раисининг биринчи ўринбосари Д. Ғуломова қўмита раиси этиб сайланди.

Пленумда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Х. Жўраев, Бош вазир ўринбосари М. Қорабоев иштирок этди.

(ЎзА).

Президент ва ҳукуматимизнинг Ўзбекистон Республикаси миллий валютасини муомалага киритиш, мамлакат ички истеъмол бозорини зарур моллар билан тўлдириш, ишлаб чиқариш корхоналарининг республика экспорт имкониятларини ошириш борасидаги вазифалари ҳамда болали оилаларни давлат томонидан ижтимоий муҳофаза қилишнинг янги тизими ҳақидаги фармон ва қарорларини халқимиз якдиллик билан қўллаб-қувватламоқда. Таҳририятимизга келаётган кўпдан-кўп хат-хабарлар айни шундан далолат бераётир.

ХАЙРЛИ БЎЛСИН!

Пиримқул ҚОДИРОВ,
Ўзбекистон халқ ёзувчиси ва депутати.

Эрта-индин муомалага киритиладиган Ўзбекистоннинг миллий валютаси ҳалол меҳнат билан кашф этилган ва эзгу мақсадларга хизмат қиладиган улкан бир қадриятдир. Эндигина уч ёшга тўлаётган истиқлолимиз даврида минг йиллик тарихимизнинг зарварақларидан ўрин олса арзийдиган катта воқеалар юз берди. Ана шу воқеалардан бири — бизни пул мутеълигидан қутқарадиган, жаҳон миқёсига ўз миллий валютамиз билан чиқишга имкон берадиган янги пулимизнинг яратилганидир.

Янги пулимизни бетакрор миллий шаклларда ихтиро этиш билан бирга, уни илғор замонавий жиҳозлар ёрдамида, юксак сифат белгилари билан ўз вақтида ва керагича чоп этишга қодир бўлган ажойиб корхонанинг республикамиз пойтахтида бунёд этилганлиги ҳам ифтихор қилсак арзийдиган иш бўлди. Чунки яқин ўтмишда биз худди шу имкониятдан маҳрум эдик. Эҳтиёжимизга яраша пул чоп этиб беришларини сўраб, собиқ иттифоқ марказига борар эдик. У ёқда бизни ойлар давомида ялинтириб, гоҳо ёлғон ваъдалар билан алдаб, яна бир талай шартлар қўйиб, хўжайинлик қилишни кўзлайдиган мутасаддилар бўлар эди. Ҳозир ҳам собиқ иттифоқ республикалари ҳудудида пайдо бўлган давлатлар орасида, фақат Россия ва Ўзбекистонда пул ишлаб чиқарадиган фабрика борлигини Президентимиз ўз нутқларида айтганларида, кўкрагимиз бир даража кўтарилди. Чунки иқтисоднинг жуда муҳим ва масъулиятли бир соҳаси бўлган пул ишлаб чиқаришда мамлакатимиз жаҳоннинг чинакам мустақил ва илғор давлатлари сафига етиб борганини ана шу воқеа кўрсатиб турибди.

Яқинда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасида юртбошимиз раҳбарлигида ўтган йиғилишда биз янги пулимизнинг ҳақиқий намуналарини биринчи марта кўрдик. Ҳадемай миллий валютамизнинг барча намуналари ҳар бир хонадонга кириб боради. Биз бу ҳодисани худди давлат рамзларимиз каби эъзоз билан қувониб кутиб олсак арзийди. Халқимизда яхши бир одат бор . Кўпдан кутган неъматимиз етилганда уни кўзга суриб: «Эсонлик, омонлик, ҳеч кўрмайлик ёмонлик!»— деймиз. Миллий валютамизни ҳам кўпдан бери кутаётган эдик. Мен унинг гўзал миллий шаклларда яратилган намуналарида муқаддас обидаларимиз суратини кўрдиму, ўша одатимизга биноан бу тасвирларни кўзга суриб «эсонлик, омонлик, ҳеч кўрмайлик ёмонлик» дедим.

Ипак пахтамизнинг майинлиги, тарихий ёдгорликларимизнинг жаҳонда мисли йўқ улуғворлиги, қуёшимизнинг заррин саховати, водийларимизнинг яшиллиги — ҳаммаси миллий пулимизда акс эттирилган.

— Албатта, пул — бу савдо-сотиқ воситаси сифатида ҳар хил қўллардан ўтади. Лекин миллий пул, энг аввало, нонини ҳалол топиб ейдиган, меҳнатсеварлиги, ақл заковати, инсофи ва диёнати билан дунёга танилган халқимиз ва миллатимиз учун яратилгандир. Ҳар бир ватанпарвар юртдошимиз ўз халқи ва миллатининг қадри учун қандай курашса, шу миллатга атаб чиқарилган пулнинг қадри учун ҳам шундай курашиши керак.

Миллий пулимизда Алишер Навоийдек улуғ даҳога қўйилган ҳайкалнинг мовий тасвири, Бухорода Ҳазрати Баҳовуддин Нақшбандий мақбарасининг нурга тўла сурати ҳам бор. Бу улуғ сиймоларимизнинг руҳи миллий пулимизни ҳалол меҳнат билан ишлаб топадиган ва ундан яхши мақсадларда фойдаланадиган кишиларимизни қўллаб-қувватлайди. Ақл-заковатини ишга солиб, савоб ишлар қилиб бой бўладиган мард, сахий тадбиркорлар ҳам пулимизнинг миллий руҳидан баҳра олади. Фақат ўз нафсидан бошқа нарсани унутадиган, халқнинг ҳаққига жабр қилиб, ҳаром йўллар билан бойийдиганлар бу дунёда ҳам, охиратда ҳам ўз қилмишлари учун жавоб беражакларини миллий пулимизда нақшланган ўлмас обидаларимиз ва муқаддас қадамжоларимиз эслатиб туради.

Албатта, миллий пулимиз орқали чинакам фаровон ҳаёт кечирадиган бўлгунча баланд, тик довондан ошиш каби қийинчиликларни енгиб ўтишимизга тўғри келади. Лекин бу — кўпга келган тўй. Тўйларда айтиладиган энг яхши тилак: «Хайрли бўлсин!»— деган сўзлардир.

ЯНГИ ПУЛИМИЗ ХАЙРЛИ БЎЛСИН!

Эркин ВОҲИДОВ,
Ўзбекистон халқ шоири ва депутати.

ПУЛ—КЎПРИК ДЕМАКДИР

Биз яшаб турган бу кўҳна замин неча ҳоқонлик ва султонликларни кўрган, неча хил — олтин, кумуш, мис тангалар, ҳатто ёғоч пулларнинг гувоҳи бўлган. Бақтрия, Кушон, Афросиёб каби давлатларнинг юноний, эроний, туркий тождорлар сиймоси ўйиб забт этилган тангалари жаҳон музейларида у қадим-қадим замонларнинг белгиси бўлиб, аждодларимиздан ёдгор бўлиб турипти.

Марказий Осиёнинг икки буюк дарёси оғушида макон тутган диёримиз Ўзбекистон мустақил давлат бўлиб ўзининг биринчи пулини чиқарди. Мувaққат пул бирлиги эмас, балки узоқ-узоқ, иншооллоҳ, асрлар турадиган сўмини муомалага киритди. Бу истиқлолимиз, давлатчилигимиз тарихида муҳим сана бўлиб қолади. Чунки мустақил пул ҳамма замонларда мустақил давлатнинг паспорти бўлган.

Бизнинг ота-боболаримиз ҳеч қачон пулга сиғинмаганлар, уни муқаддас санамаганлар. Инсон қадри ҳамиша пулдан, олтину жавоҳирдан юксак бўлган. Лекин мен бугун қўлимда ушлаб турган пул озод, мустақил ватаним тимсоли сифатида менга азиз ва муқаддасдир.

Фарғонада эркаклар пулни чорсига ўраб белга боғлаб юрадилар. Тилак қиламанки, умидлар билан зарб этилган пул ёш давлатимизнинг белини бақувват қилсин.

Пул — инсонлар ўртасида алоқа воситаси — кўприкдир. Тахтапул, Пули Сангин сўзлари бизга таниш. Тахта кўприк, тош кўприк деган маъноларни билдиради. Пул — кўприк демакдир. Мен тилак қиламанки, миллий «сўм»имиз бизни беш қитъа — етти иқлим билан боғловчи камалакдек рангли кўприк бўлсин.

Халқимизда «луқмаи ҳалол» деган сўз бор. Тилак қиламанки, ҳар бир ватандошимнинг топган пули ҳалол бўлсин, еган ва едирган луқмаси ҳалол бўлсин, орттиргани эзгу ишларга, тўйларга буюрсин.

Аббос БЕКТУРАЕВ,
Сирдарё вилояти Ховос туманидаги «Соҳибкор» кичик корхонаси раҳбари, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган механизатор.

НОНДЕК МЎЪТАБАР

Шукрким, Ўзбекистонимиз ва халқимиз мустақилликнинг меваси — ўз миллий валютасига эга бўладиган кунлар етиб келди. Ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, бу кун озод мамлакатимиз тарихидаги энг қутлуғ саналар сирасига киради.

Миллий пулимиз ўз вақтида, халқимиз ижтимоий жиҳатдан ҳар томонлама ҳимоя қилинган ҳолда амалга киритилаётгани диққатга сазовордир. Айниқса, ушбу тарихий жараён арафасида болали оилаларга кўрсатиладиган ғамхўрликлар тўғрисида Президентимиз Фармонининг қабул қилиниши айни муддао бўлди. Боз устига, пул ислоҳоти тўғрисидаги Фармоннинг пухта тайёрланганлиги, унда аҳоли манфаатлари эътиборга олинганлиги боис ҳеч ким саросимага тушаётгани йўқ.

Аммо шуни алоҳида таъкидлаш керакки, янги пулимизнинг қадр-қимматини ошириш ҳар биримиз уни қай даражада Ватанимизнинг кўзгуси, миллатимиз ифтихори деб эъзозлашимизга боғлиқ. Пул — бу давлат ва халқнинг обрў-эътибори, айни чоғда нон каби мўътабар воситадир. Фикримча, мамлакатимиз ва халқимизнинг жаҳонда тутадиган мавқеи ҳам сўмимизнинг қадр-қиммати ва қуввати билан ўлчанади. Чунки миллий валюта тимсолида давлатнинг иқтисодий аҳволи, халқнинг турмуш тарзи акс этади. Ишончим комилки, муомалага киритилаётган сўмимиз мустақил мамлакатимизга дунё сари яна бир эшик очади, жаҳонда Ўзбекистонимизнинг юзини ёруғ айлайди, энг муҳими — халқимизга фаровонлик келтиради, эзгу орзу-умидларига етишига хизмат қилади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ ҲУЗУРИДАГИ АДАБИЁТ, САНЪАТ ВА МЕЪМОРЧИЛИК БЎЙИЧА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ МУКОФОТЛАРИ ҚЎМИТАСИДА

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Адабиёт, санъат ва меъморчилик бўйича Давлат мукофотлари қўмитаси 1994 йилги Абдулла Қодирий номидаги давлат мукофотини олиш учун ижодий танловга қуйидаги номзодлар тақдим этилганини маълум қилади:

АДАБИЁТ СОҲАСИДА

Тоғай МУРОД (Менгноров) — «Отамдан қолган далалар» романи. Ўзбекистон Ёзувчилари уюшмаси тақдим этган.

ТЕАТР САНЪАТИ СОҲАСИДА

Шуҳрат РИЗАЕВ — пьеса муаллифи, Абзал РАФИҚОВ, Элёр НОСИРОВ — бош рол ижрочилари, Муножот ТЕШАБОЕВА, Ҳошим АРСЛОНОВ — асосий рол ижрочилари.

А. Ҳидоятов номидаги театрнинг Баҳодир ЙЎЛДОШЕВ саҳнага қўйган ва Георгий БРИМ мусаввирлик қилган «Искандар» спектакли.

Ўзбекистон Маданият ишлари вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги тақдим этган.

КИНЕМАТОГРАФИЯ ВА ТЕЛЕВИДЕНИЕ СОҲАСИДА

Мақсуд ЮНУСОВ — сценарий муаллифи ва постановкачи режиссёр, Саидакмал РАСУЛОВ — постановкачи рассом, Рафаэл КАМОЛОВ — постановкачи тасвирчи, Муҳаммадали АБДУҚУНДУЗОВ — Бобур ва Чўлпон роллари ижрочиси, Ўрол ЎТАЕВ — адабий-бадиий раҳбар.

Ўзбекистон Телевидениесида яратилган ва намойиш этилган кўп қисмли «Бобур», «Кеча ва кундуз» видеофильмлари.

Ўзбекистон Давлат телерадиоэшиттириш компанияси тақдим этган.

ҲАЙКАЛТАРОШЛИК СОҲАСИДА

Илҳом ЖАББОРОВ, Комил ЖАББОРОВ — ҳайкалтарошлар. Тошкентда ўрнатилган Амир Темур ҳайкали. Ўзбекистон Меъморлар уюшмаси тақдим этган.

ТАСВИРИЙ САНЪАТ СОҲАСИДА

Лутфулла АБДУЛЛАЕВ — «Замондошларим» мавзуидаги рангтасвир асарлари ҳамда Абдулла Қодирий, Ойбек, Ғафур Ғулом, Абдулла Қаҳҳор каби ўзбек адиблари китобларига ишланган расмлар туркуми.

Ўзбекистон Рассомлар уюшмаси, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси, Ўзбекистон Кинематографиячилар уюшмаси, «Ўзбекфильм» киностудияси ижодий жамоаси тақдим этган.

Адабиёт, санъат ва меъморчилик бўйича Ўзбекистон Республикаси Давлат мукофотлари қўмитаси 1994 йилги Абдулла Қодирий номидаги Давлат мукофотига тақдим этилган асарлар рўйхатини кенг жамоатчилик муҳокамасига қўймоқда. Бундан мақсад мазкур асарлар ҳақида матбуот, телекўрсатув ва радиоэшиттиришлар орқали билдирилган фикрлардан, шунингдек, жамоатчилик вакиллари, мутахассислар, китобхонлар ва томошабинларнинг холис баҳоларидан хабардор бўлиш ва уларни ҳисобга олишдир. Шу билан бирга, адабиёт, санъат ҳамда меъморчилик соҳасининг Абдулла Қодирий номидаги ушбу давлат мукофотлари фақат учта экани инобатга олиниши зарур. Масалага шу нуқтаи назардан ёндашганда, мукофотга тақдим этилган асарларнинг ютуқ ёки камчилигини ишонарли тарзда холисона исбот этадиган таҳлиллар умумий ишимизга ёрдам бериши мумкин.

Шунинг учун ҳам қўмитамиз мукофотга тақдим этилган асарлар муҳокамасининг хайрихоҳлик ва юксак талабчанлик руҳида ўтишига умид билдиради. Муҳокамада қатнашадиган барча ташкилотларга, жамоа вакилларига, мутахассислар, адабиёт ва санъат мухлисларига ушбу муҳим ва олижаноб ишга қўшажак ҳиссалари учун олдиндан миннатдорлик билдирамиз.

Таклиф ва мулоҳазаларингизни қуйидаги манзилга юборишингизни сўраймиз: Тошкент шаҳри — 700000, Абдулла Тўқай кўчаси — 1.

8-хона. Телефон: 34—93—22.

ЎЗБЕКИСТОН: ИСТИҚЛОЛ ОДИМЛАРИ

"Халқ сўзи" ва ЎзА мухбирлари хабар қиладилар

ЯНГИЛИКЛАР * ФАКТЛАР * ВОҚЕАЛАР

ОЗУҚА ЖАМҒАРИЛМОҚДА

Ғаллаоролда туман хўжаликларидаги 18235 бош қорамолни қишловдан эсон-омон олиб чиқиш учун 50 минг тонна хашак жамғариш чора-тадбирлари кўрилаётир.

Мавжуд ўн ярим минг гектар ердаги бедани беш-олти марта ўриб олишга ҳаракат қилинмоқда. Бедазорларнинг 1231 гектари суғориладиган ерлардир. Бу йил 21 минг тонна беда пичани, 57,5 минг гектар ғалла майдонидан 52 минг тонна сомон йиғиштириб олиш режаланган. Айни пайтда 91 та техника воситаси ёрдамида ҳар куни 800—900 гектар майдондаги озуқа ўрилаётир. Хашак жамғаришда 2 мингдан зиёд механизатор ва ҳашарчи қатнашмоқда.

ЭҲТИРОМ

Наманганлик лар ҳамюртлари ҳассос шоир Бобораҳим Машраб билан фахрланишади. Шу боис янги ташкил этилган боққа ҳам унинг номи берилиб, шоирга ҳайкал ўрнатилди.

СУРАТДА: Машраб ҳайкали.

МУНОСИБ ТАҚДИРЛАНДИ

Қоракўл тумани Карл Маркс номидаги жамоа хўжалигининг бригада бошлиғи Қурбонгул Бойлиева кутилмаган совға олди.

Унга Бухоро вилояти ҳокими Мавлон Раҳмонов Баҳоуддин Нақшбанд мақбараси тасвири туширилган қўл соатини топширди. У бу эътиборга 70 гектар ғўзани вилоятда биринчи бўлиб ёппасига гулга киритгани учун сазовор бўлди.

ҚУМТЕПАДА — КОРХОНА

Охунбобоев туманидаги Қумтепа қишлоғида Марғилон «Атлас» ишлаб чиқариш бирлашмасининг тўқимачилик мажмуи қурилиши бошлаб юборилди.

Корхонага 250 та тўқув дастгоҳи ўрнатилиб, унда 1200 нафар қишлоқ ёшлари ранг-баранг мато тайёрлайди.

ИЛМИЙ-НАЗАРИЙ АНЖУМАН

Денов шаҳрида «Хожа Алоуддин Аттор — Нақшбандия тариқатининг йирик намояндаси» мавзуида илмий-назарий анжуман бўлди.

Унда буюк мутасаввуф таълимоти, унинг нақшбандия сулуки ва силсиласида тутган ўрни ҳақида фикр юритилди.

Анжуман сўнгида Хожа Алоуддин Атторнинг Охунбобоев номидаги жамоа хўжалиги ҳудудида жойлашган мақбараси зиёрат қилинди.

ҚИЙИНЧИЛИКЛАР ОРТДА ҚОЛСА АЖАБМАС

ГУРЛАН стоматология поликлиникаси шифокорларининг таъкидлашича тиш, милк хасталиклари минтақадаги танг экологик вазият туфайли каттаю кичикда учраётган экан. Шу боис тиш кабинетлари сўнгги намунадаги хорижий ускуналар билан жиҳозланди.

СУРАТДА: шифокор С. Эшчонов ва ҳамшира Б. Жуманиёзовалар беморларни қабул қилишаяпти.

ШОИР БИЛАН УЧРАШУВ

Тошкент автомобиль йўллари институтида Ўзбекистон давлат мадҳияси муаллифларидан бири — халқ шоири Абдулла Орипов билан учрашув бўлди.

Йигит-қизлардан иборат гуруҳ давлат мадҳиясини ижро этди. Шеърият ихлосмандлари — олимлар, муаллим ва талабалар давлат мадҳиясининг мустақил ватанимиз тараққиётидаги аҳамияти, миллий ғурур, юртга, халққа фидойилик ҳақида гапирдилар.

Шоир Абдулла Орипов давлат мадҳиясининг яратилиши, унга сингдирилган маънолар ҳақида, ватанга муҳаббат ва садоқат тўғрисида сўзлади, янги шеърларидан ўқиб берди.

• *Қоракўлчилик: муаммо ва истиқбол*

ҚИЗИЛҚУМ БАРХАНЛАРИГА ТУТАШГАН ЎЙЛАР

БИР ВАҚТЛАР БУХОРО ҚОРАКЎЛИ ДУНЁГА МАШҲУР БЎЛГАНЛИГИНИ ЯХШИ БИЛАМИЗ

Қоракўлчиликнинг бугунги аҳволи қандай? Бу соҳани ривожлантириш, уни муқим даромад манбаига айлантириш учун нималар қилиш керак? Бу ҳақда чорвадорларнинг фикр-мулоҳазаларини тинглаб кўрайлик.

Бобомурод НУРОВ, Ғиждувон туманидаги «Кўкча» давлат наслчилик хўжалиги директори:

— 261 минг гектарлик яйловимиз туманимизнинг шимолий қисмидаги Қизилқум барханлари билан чегарадош. Чўпонларимиз бу ерларда 57859 бош қўй-қўзи боқишмоқда. Уларнинг ўзларига яраша дардлари бор. Ўзингиз ўйлаб кўринг, кўп нарсаларнинг харид нархи бир неча юз, ҳатто минг бараварга ошди, аммо чўпон етиштираётган маҳсулотларнинг нархи ҳамон паст. Очиғини айтсак, ўтган йилги 93 тонна жуннинг ҳар килосини зўрға 240 сўмдан сотдик. Бу йил режа бўйича 194 тонна жун олишимиз лозим. Энди шошилмасдан ҳисоб-китоб қилиб кўрайлик. Майли, унинг килограммини 500 сўмдан сотдик ҳам дейлик, 1994 йили ундан бор йўғи 47 миллион 500 минг сўм даромад олар эканмиз. Ахир жунни қирқиб олиш харажатларининг ўзи юқоридаги суммадан кўп бўлади-ку! Қандай қилиб дейсизми? Бизга ҳар йили икки қирқим учун 100 та жун қирқадиган машинка керак. Ҳар бирининг нархи, агар ошмаган бўлса, яқингача 240 минг сўмдан эди. Демак, 100 та жун қирқадиган машинканинг пули 24 миллион сўм бўларкан. Бундан ташқари иш ҳақига 10 миллион, электр энергиясига 1 миллион, транспорт ва чўпон иш ҳақини ҳисоблаганда 1 килограмм жун етиштиришга кетадиган харажат 2 минг 600 сўмга тўғри келаётир. Лекин уни биздан 500 сўмдан ортиққа олишмаяпти.

Ёки қоракўл терини олиб кўрайлик. Ўтган йили режадаги бир дона қоракўл тери 3800 сўмдан, режадагидан ортиқчасини эса Бухоро қоракўл заводига эркин нархда 4800 сўмдан сотдик. Тўғри, бу арзон, аммо бундан юқори нарх берадиган харидорнинг ўзи қани? Демоқчиманки, маҳсулотларимиз арзонга кетмоқда. Билишимча, қоракўл заводида 25—30 дона теридан битта шуба (монто) тикилади. У жаҳон бозорида бир неча миллионларга сотилиши маълум. Биздан эса ана шу 30 дона қоракўл терини бор йўғи 120 минг сўмга харид қилишади. Шунга қараганда жазирама иссиғу, қаҳратон қишда чўл айланадиган чўпонлар меҳнати камситилмаяптими? Гапнинг рости, чўпон етиштирган маҳсулотдан унинг ўзи эмас, заводдаги ишчи хизматчилар фойда кўришмоқда. Бу ҳам етмагандек, улар терини қабул қилиш вақтида бизга турли хил шартлар қўйиб, маҳсулотимизни хоҳлаган навларига қабул қилишади.

Қоракўлчиликда суғориладиган ер бўлмаса, бу соҳанинг истиқболи бўлмайди. Чунки, яйлов шароити оғир келган йилларда қўйларни қўлдан овқатлантириш талаб этилади. Бунинг учун озуқабоп экинлар экиб, уларни қишловга ғамлаб қўйиш керак.

Зариф ШАРОПОВ, хўжаликнинг 1-ферма бошлиғи:

— Менимча, қоракўлчиликни ривожлантириш учун қўраларнинг ҳар учтасини битта ҳиссадорлик жамоасига айлантириш керак. Шунда ишни бошқариш осонлашади, иқтисодий ихчамликка, тежамкорликка эришилади. Шундагина ҳар ким ўз мулкини қаттиқ назорат қилиб, аниқ ҳисоб-китоб билан иш юритади.

Яна бир муаммо: яйловларимизнинг поймол этилаётганлиги. Айни кунларда совхоз ҳудудида геологлар тартибсиз қазишлар олиб боришаётгани туфайли кўплаб яйловлар поймол бўлаётир. Бундай лоқайдлик ва бепарволик учун ким жавоб беради? Ахир бу ҳам қоракўлчиликнинг ривожланиши йўлидаги тўсиқ эмасми?

Барот ЛАТИПОВ, чўпон:

— Қоракўлчиликни кенг йўлга қўйиш учун аввало зотли қўйларни кўпайтириш зарур. Уларни жон-дилдан асраб, бирортасининг ҳам нобуд бўлишига йўл қўймасак, албатта, мақсадимизга эришамиз. Яна бир нарса: тери билан жуннинг харид нархлари арзон эканлиги ҳам тўғри гап. Ахир бугун бир килограмм жуннинг пулига бир буханка нон беради, холос.

Бахтиёр ХОЛОВ, Жондор туманидаги Амир Темур номли наслчилик хўжалиги директори:

— Биз қоракўлчиликни ривожлантириш учун қўлимиздан келган ҳамма ишни қилаяпмиз. Аммо ишнинг бизга боғлиқ бўлмаган томонлари ҳам кўп. Масалан, пилла қурти боқиш даврида яйловларимиз талон-тарож бўлиб кетади. Яъни ипак қуртини бостириш мақсадида партак билан бирга қозонтешар, чақич каби ўсимликлар ҳам чопиб олиб келтилади, оқибатда қўй қўзиларнинг емиши камайяпти. Бундан кўра ҳар бир бригада ўз ҳудудида 50 сотих ерга ёввойи сукпурги экса, ўшанинг ўзи етиб ортар экан. Қанийди бу иш йўлга қўйилса, муаммо ҳам ечимини топар эди.

Бухоро қоракўли шуҳратини тиклаш мумкин. Бунинг учун бизда тўртта яъни ёзги, кузги, баҳорги, қишки отар бўлиши лозим. Шундагина терилар сифатли бўлиши билан бирга қўйлар сони ҳам кўпаяди.

Ҳамро РАХМОНОВ, Жондор тумани ҳокими:

— Ҳақиқатан ҳам чўпон қачонгача жун ва терини арзонга сотади? Менимча, уларнинг харид нархини ошириш имкони бор. Қачонки, чорвачилик хўжаликлари ўз маҳсулотларини ўзларида қайта ишласалар кутилган самарага эришадилар. Бундан ташқари яйловларни маданийлаштирсак, сонга эмас сифатга эътибор берсак, пировард натижа дуруст бўлишига шубҳам йўқ. Қолаверса, яйловларни асраб, у ерларга изен, саксовул каби чўл ўсимликлари экиш лозим.

Қоракўлчиликни ривожлантириш омилларидан яна бири чорвачиликда қўзилатиш мавсумини январь-феврал ойларида ташкил этишдир. Бунинг учун қўзилайдиган совлиқлар иссиқхоналарда сақланиши керак. Чўпонга бунча иссиқхоналарни қаердан топамиз, деган савол туғилиши табиий. Бунинг йўли жуда осон, ота-боболаримиз каби ертўлалардан фойдаланиш вақти келди. Унинг фойдали томонлари шундаки, йил бошидан туғилган қўзичоқ, шу йилнинг ўзида қўйга айланади. Эркак барралар эса 100 фоиз гўштга топширилаверади. Баҳордаги қўзилатиш чоғида туққан қўйлар ва айрим қўзилар ориқлайди, ҳатто, нобуд бўлади. Ориқ барралар гўштга топширишга ярамайди. Январь ойида туғилганлари эса бундай хатарлардан холидир.

Бу юмушларни бажариш ишловчилари кам бўлган совхозлар учун қийиндир. Шу боис бундай совхозларни жамоа хўжаликларига бўлиб бериш ижобий натижа беришига ишонаман. Биз ҳозирги кунда ҳудди шу йўналишда иш олиб бораяпмиз.

Ражаббой ОЧИЛОВ, Жондор тумани ҳокимининг қишлоқ хўжалик ишлари бўйича муовини:

—Отарларни хусусийлаштириш ҳам катта самара беради. Бу қийин эмас. Хусусийлашган отарлар билан жамоа хўжалиги ўртасида шартнома тузилади. Чунки, жун қирқиш, ем-хашак тўплаш ва ҳоказо ишларни 3—4 киши эплай олмайди. Бундай пайтда шартнома бўйича жамоа хўжалиги уларга ёрдам беради. Шу сабабдан совхозлар колхозларга бўлиб берилиши керак, деяпмиз. Аслида ҳам улар колхозлардан ташкил топган эди. Яъни бузилган адолат қайта қарор топади, холос.

Наим КЕНЖАЕВ, Пешку тумани ҳокими:

— Бугунги кунда қоракўлчилик совхозлари қийин аҳволда қолаяпти. Улар етиштираётган маҳсулотларнинг харид нархлари паст, маҳсулотларни қайта ишлайдиган корхоналар йўқ. «Жонгелди» наслчилик совхозимизда шуба, кубанка, пўстин тикадиган кичик цех очганмиз, аммо унинг қуввати биз ўйлаганчалик катта эмас. Устига-устак бу турдаги тикув машиналари кам. Масалан, ўтган йили туманимизда 10480 дона қоракўл тери етиштирдик. Ўзингиз ўйланг, чоғроққина бир цех шунча маҳсулотни қайта ишлаб улгурадими? Йўқ, албатта. Бизнингча, совхозларни ижара хўжалигига айлантириш керак. Иккинчидан, отарларни хусусийлаштириб, чўпонларга бериш ҳам истиқболли иш. Қолаверса, туманимиз ҳудудида бир миллион гектарга яқин яйлов бор. Бу яйловлар хусусийлашадиган ҳамма фермаларга етиб ортади, фақат улардан оқилона фойдаланилса бас. Сон эмас, сифат бўлсагина Бухоро қоракўлининг шуҳрати қайта тикланишига шубҳа йўқ.

Ботир ОЛИМОВ, Шофиркон тумани ҳокимининг биринчи муовини:

— Отарларни хусусийлаштириш вақти етди. Бунинг фойдали томони шундаки, чўпон қўйларни аввалгидек давлатники, деб эмас, ўзимники дея астойдил қарайди. Ҳозирча, транспорт ва бошқа харажатлар давлат томонидан тўланяпти, буларнинг бари ўз ҳисобидан бўлгач эса, у тежамкорликка ўтади. Сўнгра етиштирган маҳсулотини ҳам бемалол савдолашиб, бозор нархида сотади. Шунда чўпон елиб-югуриб қишга ҳозирлик кўради, озуқа, ем-хашак ғамлайди. Ихтиёридаги техника, механизмларни авайлаб, кўзқорачиғидек сақлайди.

МУХБИР: Кўриниб турибдики, қоракўлчиликда ҳам иқтисодий ислоҳотларни тезроқ қўллаш керак. Жойлардаги чўпонларнинг аҳволи, имконияти ва муаммолари ҳақида соатлаб гапириш мумкин. Масалан, чўлда оддийгина бир сув танқислиги масаласини олиб кўрайлик. Ғиждувондаги «Кўкча» наслчилик хўжалигидаги қўйларнинг 30 фоизи ташима сувлар билан суғорилади. Айтишларича, 60-йилларда бу яйловларда чашма-булоқлар ҳар қадамда учрар, 10-15 метр чуқурликдан сув чиқар экан. Бугунги кунда булоқлар у ёқда турсин, ерни 50-60 метр чуқурликда қазсангиз ҳам сувдан дарак бўлмаяпти. Мабодо топилганда ҳам улар ичишга яроқсиз бўлиб қолган. Мазкур хўжаликдаги Ҳикмат Тўймуродовнинг қўраси ёнида 92 метр чуқурликда ер ости қудуғи қазилганлигини эшитиб ҳайратда қолдик. Энди ҳисоблаб кўринг, бир пақир сувни қудуқдан олиш учун, пақирнинг бориб қайтишига 200 метр лента кетар экан. Қўйларга сувни ўша ердан «зид» моторча билан тортиб олишади. Қудуқ ниҳоятда чуқур бўлгани учун мотор катта куч билан ишлаб, ҳар уч ойда бир марта таъмирталаб бўлиб қолмоқда. Бундай пайтда чўпоннинг боши тасма ва мотор излашдан чиқмайди. Бу майда гап кўринади, аммо эҳтиёт қисм бўлмагач, у ҳам катта муаммога айланади-да.

Юқорида отарларни хусусийлаштириш, чорва маҳсулотларини қайта ишлаш ҳақида гапирилди. Бугунги кунда тадбиркорлик ҳаракатлари вилоятдаги барча қоракўлчилик хўжаликларида ҳам бошланган, десак муболаға бўлмас. Ғиждувон, Жондор, Пешку, ва Шофирконда ҳам шу ҳолатларни кўриш мумкин. Демоқчимизки, иқтисодий ислоҳотларни чорвачилик учун нақадар муҳимлигини чўпонлар ҳам тушуниб етганлар.

Маннон ОТАБОЙ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Анвар АЪЗАМХЎЖАЕВ

Ўзбек ҳуқуқшунослик фани оғир жудоликка учради. Ўзбекистон Фанлар академияси мухбир аъзоси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, атоқли олим Анвар Аъзамхўжаев 66 ёшида вафот этди.

Анвар Аъзамхўжаев 1928 йили Тошкент шаҳрида туғилди. Ўрта мактабни тугатгач, Тошкент юридик институтида таълим олди.

А. Аъзамхўжаевнинг меҳнат фаолияти 1949 йилда бошланди. У дастлаб ўқитувчи, кейинроқ маъмурий ва молия ҳуқуқи кафедрасининг мудири сифатида олий ўқув юртида илмий-педагогик ишларни шакллантириш, ёш ҳуқуқшунос кадрларни тарбиялаш, шу билан бирга мамлакат ҳуқуқшунослиги назарияси ва амалиётини энг янги фан ютуқлари билан бойитишда алоҳида хизмат кўрсатди.

А. Аъзамхўжаев Олий ва умумтаълим вазирлиги бош бошқармаси бошлиғи, сўнгроқ вазир ўринбосари, Ўзбекистон Фанлар академияси ҳайъатининг аъзоси сифатида кенг кўламли ташкилотчилик ва жамоатчилик фаолиятини давом эттирди. Мамлакат адлия вазирининг ўринбосари лавозимида ишлаб юртимизда ҳуқуқ ва қонун устиворлиги борасида билим ва тажрибасини алоҳида намоён этди.

А. Аъзамхўжаев 1972—1985 йилларда Тошкент Давлат университети ҳуқуқшунослик факультети декани, ундан сўнг 6 йил мобайнида кафедра мудири сифатида малакали мутахассисларни воьга етказишда билим ва маҳоратини аямади.

Олимнинг юзлаб илмий асар, китоб ва рисолалари чоп этилди. Улар илмий-назарий жиҳатдан бақувват ва асослилиги билан муаллифнинг улкан иқтидоридан далолат беради.

Профессор А. Аъзамхўжаевнинг узоқ йиллик самарали илмий педагогик фаолияти ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланди. Унга Беруний номидаги Ўзбекистон Давлат мукофоти берилди. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби фахрий унвонига сазовор бўлди.

Улкан олим ва жамоат арбоби, ажойиб инсон Анвар Аъзамхўжаев умрининг охиригача Ўзбекистон Республикаси инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш қўмитасининг раиси сифатида самарали фаолият кўрсатди. Унинг бой, сермазмун ҳаёти келгуси авлод учун ҳамиша намуна бўлғусидир.

Анвар Аъзамхўжаевнинг порлоқ хотираси қалбимизда абадий сақланади.

Бир гуруҳ ўртоқлари.

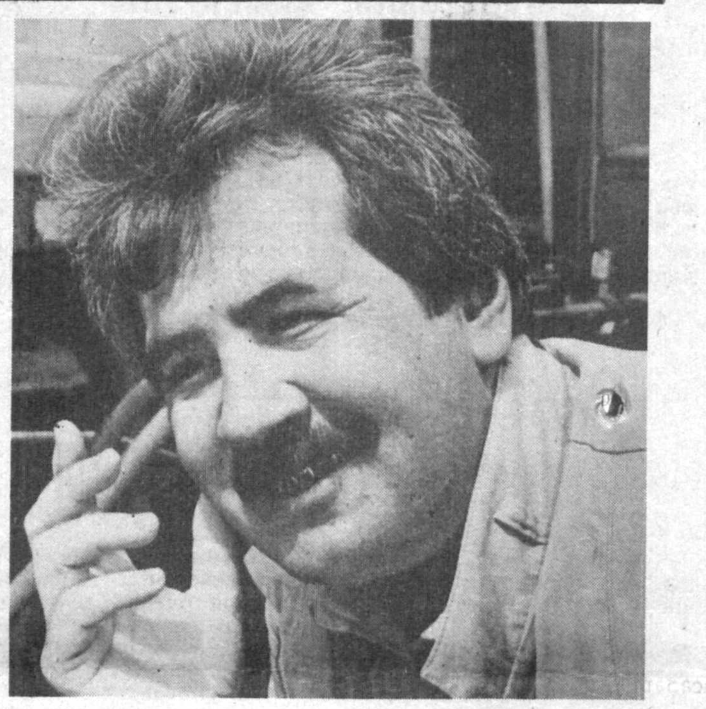

«Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасида ишнинг бир маромда боришини таъминлашда, яъни омборлар ва вагонлардан турли эҳтиёт қисмларни цехларга келтириш, тайёр маҳсулотларни эса омборлар ва вагонларга етказиб беришда транспорт хизмати бўлими ходимларининг ҳиссаси беқиёс. Улар бу юмушларни қойилмақом қилиб бажармоқдалар.

СУРАТДА: Корхона транспорт хизмати бўлимининг бошлиғи Абдужаббор Музаффаров.

Шоназар ИБРОҲИМОВ олган суратлар.

• *Халқ соғлиги—юрт бойлиги*

ЮРАККА ЙЎЛ ОЧИЛДИ

НАВБАТ ЯНА ҲАМ МУРАККАБ МУОЛАЖА УСУЛЛАРИГА

Хоразм Орол бўйига яқин жойлашган вилоятлардан. Хўш, аҳоли саломатлиги жиддий муҳофазага муҳтож бу минтақада тиббиётимиз даражаси замона талабларига монандми!

Яқинда Урганчдаги 1-вилоят клиник шифохонасида бўлдик. Ният — юқоридаги саволга тўлақонли жавоб олиш, тиббиётимизнинг бугунги ҳолатига бир карра разм солишдан иборат.

...Эндигина 19 ёшга қадам қўйган Муқаддас Оллаберганованинг туғма юрак хасталигидан азоб чекаётгани маълум бўлди. Республикамизнинг вилоят шифохоналари тарихида биринчи юрак операцияси ана шу тариқа Хоразмда амалга ошди. Юракка тиғ уриш — ҳамма докторларнинг ҳам қўлидан келавермайдиган юмуш.

Шифохона жарроҳлик бўлими шифокорларидан тиббиёт фанлари доктори Бахтиёр Бобожонов (бўлим мудири), тиббиёт фанлари номзодлари Баҳодир Ҳусаинов (бош шифокор), Отахон Юсупов, Қаландар Бобожоновларни эндиликда хоразмликлар хаста юракка биринчи бўлиб йўл очган истеъдод соҳиблари сифатида танишади. Жарроҳнинг шифобахш тиғи теккач, бир маромда ишлай бошлаган беморнинг мурғак юраги тайин этилган синов муддатини ўтаб бўлди. Муяссарнинг соғлиги кун-ҳафта сайин яхшиланмоқда. Демак, дастлабки юрак операцияси муваффақиятли ўтиб, шифокорларнинг тинимсиз меҳнати ва изланишлари жойига тушган.

Юракка «йўл очилгани», шубҳасиз, жиддий ютуқ. Бироқ, кўзланган режа унинг ўзидангина иборат эмас. Муддао — шифохона қошида юрак жарроҳлиги марказини тезроқ вужудга келтириш. Шундагина пировард натижалар ва ютуқларга бемалол умид боғлайвериш мумкин. Бундай марказ фаолиятини бошлайдиган вақт яқин. Бу соҳадаги ташкилий, молиявий ва техникавий тайёргарлик ишлари поёнига етмоқда. Туркиядан келган тиббиёт техникаси тадқиқотчилари, муҳандис ва созловчилар 8 ўринли жарроҳлик хонасини жиҳозлаш, асбоб-ускуналар ўрнатиш юмушларини бошлаб юбордилар. Бундан чиқди, муолажа мажмуида энг мураккаб ҳисобланган юрак клапанларини алмаштириш, тожтомирдаги ишкалликлар, қон тиқилиши, миокард фалажлигининг олдини олишга қаратилган операцияларни вилоятда бемалол ва мунтазам амалга ошириш имкони туғилди.

Юрак жарроҳлиги усулини республикамиз вилоятлари орасида биринчи бўлиб хоразмлик шифокорлар ўзлаштиргани бежиз эмас. Улар бунгача лазер нурлари ёрдамида операция қилиш усулини ҳам юртимизда олдингилар қатори ўзлаштириб олишганди. Ўт, пуфак ва буйрак тошларини электр майдони таъсирида парчалаш, компьютер ва қулоқнинг фаол нуқталари ёрдамида ташхис қўйиш, лазер жарроҳлиги, плазма тиғи..., буларнинг бари «юрак билан тиллашиш» йўлида яратилган ишончли замин бўлди.

...«СОНОЛИТ — 3000» буйракка, ўт ва пешоб йўлларига йиғилган майда ва ўртача катталикдаги тошларни жарроҳлик усулисиз парчалаш ва танадан чиқариб ташлаш жараёнларини бажарувчи ақлли машина. Бу асбоб ёрдамида Хоразмда пайдо бўлган, республикамизда иккинчи ҳисобланган буйрак тошларини майдалаш маркази фаолиятини бошлагандан буён 2000 дан зиёд бемор буйрак тошларидан холос бўлди.

— Афсуски, буйракни жарроҳлик усулисиз даволашга тўла муваффақ бўлолганимизча йўқ, —куюнчаклик билан деди марказ раҳбари, тиббиёт фанлари номзоди Отахон Нурматов, — «СОНОЛИТ» аппаратини яратган француз олимлар экологик номутаносибликлар оқибатида буйрак тошлари каттайиб кетишини, афтидан, назарда тутишмаган. Биз қўллаётган электрон аппарат хийла катта буйрак тошларини парчалаш вазифасини тўла уддалай олмайди. Шу боис жарроҳларга мурожаат қиладиган ҳоллар ҳам учраб туради. Тиб илмини амалиётга жорий этиш соҳасидаги ютуқларимизнинг яна бири шифохонамиз қошида сунъий буйрак бўлимининг очилишидир. Бундай бўлим ҳозирча мамлакатимиз пойтахти —Тошкентда ва биздагина мавжуд.

Шифохонанинг қулоқ, томоқ ва бурун касалликлари бўлимида профессор Карим Жабборов, тиббиёт фанлари номзоди Ражаббой Машарипов бошлиқ бир гуруҳ врачлар ҳуррак дардини даволаш усулини ҳам топишди.

Аниқ ташхис — аниқ муолажа учун мисоли шамчироқ. Жаҳон тиббиётида хасталикларга ташхис қўйишнинг турли-туман ва замонавий усуллари мавжуд. Шифохонада бадандаги фаол нуқталарни сезувчи бошқа бир компьютер ускуна ёрдамида Хитой табобати усуллари асосида ўта пухта ва тез ташхис қўйилмоқда. Мамлакатимизда ягона «Гастроскоп» деб номланган ташхис қўйиш компьютер аппарати дардга чалинган ошқозоннинг юқори, ўрта ва қуйи қисмидаги биологик, патологик жараёнлар ҳақида шифокорга аниқ ва қимматли маълумотлар бера олади. Бўлим раҳбари Баҳодир Исмоилов, шифокорлардан Рўзимбой Матчонов, Гулзифа Самандарова, Ҳолисхон Худойбергановалар мазкур «дастёр» ёрдамида беморларнинг дардини зукколик билан аниқлашмоқда.

Хоразмлик шифокорлар электрон ва компьютер асбоб-ускуналар воситасида баданга тиғ урмай ўтказиладиган операцияларга ҳозирлик кўришни аллақачон бошлаб юборишган. Ишлар ҳозирги зайлда давом этса, қорин бўшлиғидаги хасталикларни томоқ орқали операция қилишга шу йилнинг ўзидаёқ киришилади. Бу — тиббиётда яна бир ўзига хос инқилоб бўлади.

Интилиш ва изланишлар О. Эшчонов, Ш. Саъдуллаева, Б. Эшчонов, Г. Раҳмонова раҳбарлик қилаётган асаб, тиш, физиотерапия бўлимларида даволаш ва ташхис қўйишни сезиларли даражада такомиллаштириш, янги замонавий муолажа усулларини амалиётга жорий этиш имконини берди.

Абдулла СОБИРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ОЛИМПИАДА УФҚЛАРИ

ХАЛҚАРО ОЛИМПИАДА ҚЎМИТАСИНИНГ 100 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА

Ўзбекистонда Халқаро олимпиада қўмитаси ташкил этилгани ва ҳозирги олимпиада ҳаракати бошланганининг 100 йиллигига бағишлаб оммавий равишда енгил атлетика мусобақалари ўтказила бошланди. Бу мусобақалар аввал жисмоний тарбия жамоаларида, республиканинг туман ва вилоят марказларида ўтказилиб, 23 июнь куни Тошкентда якунланади.

Бундан юз йил муқаддам, айнан 23 июнь куни Халқаро олимпиада қўмитаси (ХОҚ) таъсис этилган эди. Шу боисдан жаҳон спорт жамоатчилиги 23 июнь куни спортни маданият ва маориф билан уйғун равишда бирлаштирган олимпиада тарихидаги юбилейни нишонлайди. ХОҚ ҳомийлигида ер куррасидаги ҳамма қитъаларда жаҳон югурувчилар кунини ўтказиш мўлжалланган.

Тошкентда якунловчи мусобақалар Анҳор канали бўйида, «Пахтакор» марказий стадиони ёнида ўтади. Спортчилар анъанавий олимпиада масофаси —1500 метрга югуриш бўйича беллашадилар. Лекин ҳакамлар ҳайъати мусобақалар тартибига айрим ўзгаришлар ҳам киритди: югуриш бўйича мусобақада қатнашадиган ҳар киши кучи, ёши ва жисмоний тайёргарлигига қараб қандай масофага югуришни ўзи танлайди.

(ЎзА мухбири).

• *Қишлоқда ислоҳот қандай боряпти?*

Иқтисодиётнинг ўз қонунлари бор...

ҲАР ГАЛ Жомбойга борганимда бирор янгиликни эшитаман. Гоҳ фалон хўжалик ҳудудидаги қишлоқларга табиий газ келтирилди, дейишса, баъзан, яна бир мактаб биноси фойдаланишга топширилди, деган гап қулоққа чалинади. Хуллас, кейинги икки йилдан буён қилинаётган ишлар Жомбой қиёфасини тубдан ўзгартираётир.

Бир пайтлар баланд минбарлардан бу туманнинг номи фақат қора рўйхатларда тилга олинар эди. Ҳақиқатданам Тошкент — Самарқанд катта йўлининг устида, саноат марказларига яқин жойлашганлигига қарамай, унинг иқтисоди ҳеч ўнгланмас, элнинг бири икки бўлмасди.

— Бунинг асосий сабаби аввал-азалдан шоли, сабзавот, мева, ғалла ва бошқа экинлар етиштириб келинган ерлар кейинчалик тўла пахта ихтиёрига берилганидир, — дейди туман ҳокими, Ўзбекистон халқ депутати Келдиёр Исроилов. — Оқибатда ер ҳам қийналди, эл ҳам. Шунинг учун туман иқтисодиёти абгор аҳволга тушувди. Агар мендан мустақиллик бизга нима берди, деб сўрашганда, биринчи навбатда ўз еримизга, бойлигимизга хўжайинлик ҳиссини қайта ато этди, дея жавоб қилган бўлардим. Илгаридан ўзига тўқ яшаб келган, ери ҳам, суви ҳам етарли туман одамлари нега бундай аҳволга тушишган эди? Чунки уларда авлод-аждоди яшаб ўтган ана шу ерларга нисбатан хўжайинлик туйғуси йўқолганди. Ахир ҳар йили қаерга нима экиш, қанча ҳосил олиш лозимлиги ҳақида юқоридан кўрсатиб туришгандан кейин қанақа эгалик ҳақида сўз бўлиши мумкин? Худди мана шундай ва шунга ўхшаш бошқа сабаблар одамларни ердан бездириб қўйганди. Иқтисоднинг аҳволи ночор бўлгандан сўнг ижтимоий соҳаларга эътибор, ободонлаштириш каби ишлар ҳам ўлда-жўлда қолиб кетаверган.

Шунинг учун ҳам К. Исроилов бу туманга ҳоким этиб тайинлангандан кейин асосий эътиборни, энг аввало, ана шу масалаларга қаратди. Биринчи галда раҳбарлик лавозимларга ишбилармон одамларни тайинлашга интилди. 1992 — 93 йиллар улар учун осон кечмади. Маблағ тақчиллиги, қурилиш ашёларининг етишмаслиги кўп қийинчиликлар туғдирди. Лекин сабот билан қилинган меҳнат туфайли бу мушкулликларни ечишнинг ҳам йўли топилди. Туман қишлоқларига 270 километр узунликда газ қувурлари тортилди, 3100 ўринли мактаб биноси қурилди. Кўчалар кенгайтирилиб, қайта таъмирланди. Ҳар бир хўжалик марказида истироҳат боғлари ташкил этилди. Йўллар атрофига манзарали дарахтлар экилди, тунгги чироқлар ўрнатилди. Хуллас, туман қиёфаси ўзгарди, энг муҳими — одамларда эртага бугунгидан ҳам яхши яшашга ишонч пайдо бўла бошлади.

Бунинг сабаби бор эди, албатта. Аввало туманда деҳқон (фермер) хўжаликларини ривожлантиришга катта эътибор берила бошланди. Бугунга келиб уларнинг сони 160 тадан ошди. Деҳқонлар ердан ижара асосида фойдалана бошладилар.

Тумандаги ғалла майдони сувли ерларда икки баробар оширилиб, 16298 гектарга етказилди. Бундан ташқари шоликорликка ҳам катта эътибор берилди. Ана шу майдонлар ижарачиларга тақсимланди.

Бу йил жомбойликлар 50 минг тонналик ғалла хирмони кўтаришмоқчи. Ҳар бир хўжалик юз гектар ерга картошка эккан. Голланд картошкасининг гектаридан 30 тоннадан ҳосил олишга умид боғлашаяпти. Яъни, туман бўйича қарийб йигирма беш минг тонна картошка етиштирилади.

Туманда етиштирилган маҳсулотни шу ернинг ўзида сақлаш ва қайта ишлаш учун ҳам анча тадбирлар амалга оширилаётир. Вилоят ҳокимининг қарорига биноан туман ҳудудидаги саккизта жамоа хўжалиги давлатга чорва маҳсулотлари сотиш бўйича давлат буюртмасидан озод қилинди. Ана шуларни ҳисобга олиб Аҳмаджон Қурбонов номли жамоа хўжалигидаги сут қабул қилиш пункти қайта таъмирланаётир. Унда 860 тонна сут қабул қилинади. Унинг бир қисмини шу ернинг ўзида қайта ишлаш ҳам йўлга қўйилган.

«Ғўбдин» жамоа хўжалигида йилига 300 тонна мева ва сабзавотни сақлаш қувватига эга бўлган махсус омбор қурилмоқда. Охунбобоев номли жамоа хўжалигида эса 2500 тонна помидорни қайта ишлаш имконини берадиган цех фойдаланишга топширилди.

«Дўстлик» жамоа хўжалигида «Ўзбекистон — Туркия «ЯЗЕКС» қўшма корхонаси трикотаж фабрикасини қурмоқда. Унинг лойиҳа нархи 25,6 миллион АҚШ доллари. Шу йилнинг охирида фойдаланишга топширилиши мўлжалланаётган бу улкан фабрикада бир йилда 300 минг дона спорт кийимлари — 3,5 миллион дона аёллар ва болалар трикотаж ҳамда бошқа кийим-кечаклар тикилади... 1600 киши иш билан таъминланади.

Бундан ташқари тумандаги хўжаликлар ва кичик корхоналар ҳам ўз имкониятлари даражасида янги-янги ишларга қўл уришмоқда. «Чорвадор» хўжалигида йилига 15 тонна колбаса тайёрлайдиган, «Ўзбекистон» жамоа хўжалигида 115 тонна шолини қайта ишлайдиган цехлар тикланаяпти. Қисқаси, тумандаги деярли ҳар бир хўжаликда шунга ўхшаш цех ёки кичик корхоналар қурилмоқда.

— Агар биз бундан 5—6 йил аввал майда бўлакларга бўлиниб кетган хўжаликларни қайта йириклаштирмаганимизда бу ишларни амалга ошириш мушкул эди, — дейди ҳоким. — Иқтисоднинг ўз қонуниятлари бор. Унга жиддий ёндошмаса бўлмайди. Чунки йирик ишларни қилиш учун катта маблағ зарур. Биз тўрт-беш кишининг хоҳишини эмас, халқнинг манфаатини устун қўйдик. Шу сабабли туман ҳокимлиги томонидан билдирилган фикрни, яъни хўжаликлар йириклаштирилиши лозимлигини одамлар қўллаб-қувватлашди. Бунинг фойдасини эса тез орада ўзлари ҳам кўришди.

Масалан, «Янги ҳаёт», Эшим Ўроқов номли, «Қўнғирот» жамоа хўжаликлари бирлаштирилиб, «Гулистон» хўжалиги тузилган эди. Шундан буён ўтган бир ярим йил ичида бу ердаги барча қишлоқларга газ қувури ётқизилди. Йўллар асфальтланди, ободонлаштирилди. Янги мактаб биноси тикланди. Хуллас, илгари йиллар давомида битмаган ишларга ойлар кифоя бўлди. Албатта, одамлар бу эзгу ишларни қадрлашади ва унинг замирида ётган эзгу ниятларни ҳам чуқур туйишади. Буларнинг бари уларда бугунги ислоҳотлар фақат «ислоҳот» учун эмас, балки айнан ўзлари, фарзандлари эртага яхшироқ яшасин, деб қилинаётганига ишонч уйғотади.

М. МУҚИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раёсати Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Ветеранлар ишлари ва ёшларга доир сиёсат қўмитасининг раиси А. А. Аъзамхўжаевга отаси

Анвар Аъзамович

АЪЗАМХЎЖАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Котибияти ва касаба уюшмаси қўмитаси Котибият ходимаси Л. Н. Надёжкинага отаси

Николай Прокофьевич

ПУЗАНКОВ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этадилар.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси президиуми, Ижтимоий-гуманитар фанлари бўлими жамоалари ҳуқуқшунослик соҳасида йирик олим, Ўз ФА мухбир аъзоси

Анвар Аъзамович

АЪЗАМХЎЖАЕВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур қайғу билан таъзия изҳор этадилар.

Ўзбекистон Республикаси Прокуратураси жамоаси республикада хизмат кўрсатган юрист, профессор

Анвар Аъзамович
АЪЗАМХЎЖАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор қилади.

Ватан маҳалладан бошланади

ИЙМОН-ЭЪТИҚОД МАСКАНИ

Республика «Маҳалла» хайрия жамғармасининг Қашқадарё вилояти бўлими бошқарувининг раиси Рўйиддин РАҲИМОВ билан мулоқот.

— Кейинги икки йилда маҳаллалар ишига бўлган муносабат тубдан ўзгарди. У ерда амалга оширилаётган тадбирлар кўлами тобора кенгайиб бораётир.

— Авваллари маҳаллаларнинг номи бору, ўзи деярли йўқ даражада эди. Маҳалла қўмиталари сайлаб қўйилгани билан унинг бирон бир йиғилиш ўтказганлигини, унда маҳалла ҳаёти, тўпланиб қолган муаммоларни ҳал этишга доир масалаларнинг муҳокама этилганлигини эслай олмайман.

Энди мустақилликка қадам қўйдик, қадриятларимиз ўзимизга қайтаяпти. Ана шундай шароитда, маҳалланинг одамларни бирлаштирадиган, иймон эътиқодга, эзгуликка етаклайдиган қудратли кучига таянмасдан фаолият кўрсатиш мумкинми? Йўқ, албатта. Чунки, ҳар бир кишининг феъл-атворини маҳалла аҳли яхши билади, инсон маҳаллада шаклланади. Демак, маҳалла аҳолининг истиқомат қиладиган жойигина эмас, балки тарбия маскани ҳамдир. Ана шунинг учун ҳам уларнинг ишини яхшилаш, моддий базасини мустаҳкамлашга катта эътибор қаратилмоқда. Маҳаллада ўзини ўзи бошқарув тизими тобора такомиллашиб бораётир. Ўзини ўзи бошқарув органлари Қонунда белгилаб қўйилганидек, жамият ва давлат миқёсидаги тадбирларнинг бажарилишида фуқароларнинг иштирокини, ўз бурч ва ҳуқуқларини рўёбга чиқаришларини таъминлайди.

Ҳозирги бозор иқтисодиётига ўтиш даврининг долзарб вазифаларидан бири — аҳолини ижтимоий жиҳатдан ҳимоялаш, иқтисодий ва сиёсий барқарорликни таъминлашдан иборатдир. Бозор иқтисодиёти шароитида ҳар бир оила қандай ҳаёт кечираётганлиги, уларнинг муаммолари, ташвишлари, камчиликлари ва ютуқларидан хабардор бўлиш, зарур бўлганда эса моддий ва маънавий кўмак бериш жойлардаги маҳалла оқсоқоллари, фуқаролар йиғинлари раисларининг асосий вазифалари сирасига киради.

Ўтган йил кузида маҳаллалар ҳаётида туб ўзгаришлар юз берди. Вилоятимиздаги мавжуд 312 та маҳалланинг ҳаммасида оқсоқоллар, фуқаролар йиғини фаоллари сайландилар. Маҳалла оқсоқолларининг ва уларнинг котибларига ойлик маошлар белгиланди. Фаолларга эса маҳаллаларда ободончилик ишларини йўналтириб юбориш, аҳолининг эҳтиёжи учун хизмат қиладиган биноларни барпо этишлари учун имкониятлар яратилди. Бунинг учун ҳар бир маҳалланинг давлат банкида ўз ҳисоблари очилиб, зарур маблағлар ажратилди.

— Маҳалланинг банкда ўз ҳисоби очилгани — яхши. Лекин ҳозирги иқтисодий қийинчиликлар шароитида маҳаллалар бюджетини шакллантириш қийин кечмаётирми? Демоқчиманки, улар қайси манбалар ҳисобига вужудга келаяпти?

— «Маҳалла» хайрия жамғармалари ташкил топган кезларда вилоятимиздаги йирик ташкилот ва корхоналар, тижорат ҳамда савдо иншоотлари оталиқ ташкилотлар сифатида маҳаллаларнинг давлат банкларида очилган ҳисобларига маблағлар ўтказдилар. Сирасини айтганда, олинаётган даромадларнинг бир қисми маҳаллалар учун ажратилди. Қарши шаҳри, Китоб, Чироқчи, Шаҳрисабз ва Ғузор туманларидаги ташкилот ва корхоналар бу борада, айниқса, катта саҳоват кўрсатишди. Бу эса маҳаллаларнинг оёққа туриб олишига ёрдам берди.

Қарши шаҳридаги ёғмой заводи, «Қаршистрой» бирлашмаси, «Шўртангаз» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Муборак газни қайта ишлаш заводи, Шаҳрисабздаги пиллакашлик, «Ҳужум» бадиий буюмлар фабрикаларининг бераётган кўмакларини алоҳида таъкидлаб ўтиш жоиз.

Маҳаллаларнинг бюджетига хўжаликлар, ҳокимликлар ҳам маблағ ажратишиб, хайрия жамғармаларининг туманлардаги бўлимлари вужудга келтирилишига катта ҳисса қўшишди.

Шу ўринда, хўш, маҳаллалар ҳисобига тушаётган маблағлар қандай мақсадлар учун сарфланаётир, — деган савол туғилиши табиий. Бу пулларнинг асосий қисми ногиронлар, қариялар, кам таъминланган, кўп болали оилаларга моддий ёрдам сифатида берилаяпти. Ийд-Рамазон ҳайити, Наврўз байрами кунларида маҳаллаларда дастурхон ёзилиб, бева-бечораларга ош тортилди. Шифохоналарда даволанаётган беморлар, ногиронлар, кам таъминланган оилаларга совға-саломлар уюштирилди. Кам даромадли ўнлаб оилаларга ўғил уйлантириш, қиз чиқазиш тўйларини ўтказишларида кўмак берилди. Юздан ортиқ ногиронлар, қаровчисиз қолган фахрийларга моддий ёрдам уюштирилди. Шунингдек, ушбу маблағлардан маҳалла аҳлининг кори-ҳолига хизмат қилдириладиган чойхоналар, новвойхоналар, гўшт, мева-сабзавот билан савдо қиладиган дўконлар, сартарошхоналар қуришда ҳам фойдаланилмоқда.

— Республика Вазирлар Маҳкамасининг «Маҳалла» хайрия жамғармасининг фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорида маҳаллаларнинг моддий манбаини яратиш, уни мустаҳкамлаш масалалари қамраб олинган. Бу манба қайси омиллар ҳисобига вужудга келтирилади?

— Маҳаллаларнинг бюджети доимий равишда оталиқ ташкилотлар ва корхоналар ҳисобидан тўлдириб борилмайди. Балки, эндиликда ҳар бир маҳалла ўзини ўзи маблағ билан таъминлаш, маҳаллаларда тадбиркорликни йўлга қўйиш чора-тадбирларини ишлаб чиқиши ва амалга ошириши лозим. Қарши шаҳридаги Қорлиқбағот маҳалла оқсоқоли Салим Сафаровнинг ташаббуси билан бу ерда зардўзлик устахонаси ташкил этилганди. Эндиликда ушбу устахона кенгайиб, кичик корхона мақомини олди. Ҳозир унда маҳалладаги 30 нафар хотин-қиз зардўзлик маҳсулотлари тайёрлаб, савдога чиқармоқда. Ишлаб чиқаришдан келаётган фойданинг катта қисми хомашё, тикув материаллари харид қилишга сарфланаётгани ҳолда, даромаднинг бир қисми маҳалланинг банкдаги ҳисобига ўтаётир. Қарши шаҳридаги «Гулшан» маҳалласида атлас тўқиш цехи иш бошлади. Китоб ва Шаҳрисабз шаҳридаги айрим маҳаллаларда кулолчилик йўлга қўйилди. Тадбиркорликнинг ана шу қирраларидан келадиган фойда маҳалла ҳисобига ўтади, бюджет шаклланади.

Эндиликда маҳаллаларда чойхона ва турли дўконлар очиш, маҳалла фаолларининг савдо-сотиқ, аҳолига маиший хизмат кўрсатиши ҳисобига ҳам жамғармаларни тўлдириш чоралари кўрилмоқда.

Маҳаллалар азалдан шарқона турмуш тарзи, миллий урф-одатлар, анъаналар тўла акс этган маскан бўлиб келган. Тўй-маъракалар бошида маҳалла оқсоқоллари, энг нуфузли кишилар турганлар. Унинг саранжом-саришталиги, аҳолининг осойишталиги, оилаларнинг мустаҳкамлиги ҳам доимий равишда уларнинг эътиборидадир. Кўриниб турибдики кам таъминланган оилаларга моддий ёрдамлар уюштириш, етим-есирларнинг бошини силаш, қариялар ҳолидан хабар олиш каби хайрли ишлар ҳам маҳалла фаолларининг муқаддас бурчига айланиб қолиши керак.

Пўлат ГАДОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Наманган саноат технологияси институти доценти Мирзабаҳром Негматов фан оламига қадам қўяр экан, аввало ўз кашфиётлари билан инсонларга хизмат қилишни олдига мақсад қилиб қўйди. Бу борада бир мунча натижаларга эришди ҳам. Шу кунгача унинг 5 та ихтироси ишлаб чиқаришга жорий этилди.

Иқтидорли олим айни кунда талабаларга сабоқ бериш билан бирга изланишларида давом этяпти. У айни кунда атроф-муҳит мусаффолигини таъминлаш мавзуида илмий иш олиб бормоқда.

СУРАТДА: техника фанлари номзоди, доцент Мирзабаҳром Негматов.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛ олган сурат.

ПАХТАГА ДОРИ-ДАРМОН АЛМАШТИРИЛАДИ

Боёвут тумани соғлиқни сақлаш бўлими пахта етиштирувчи хўжаликлар билан шартнома тузди. Бу шартнома дори-дармон тақчиллигига барҳам беради.

Керакли дори-дармонлар Россиядан пахта толасига айирбош қилиб олинади. Шу йилнинг ўзида мавоза усули билан 16 миллион сўмлик дори-дармон келтириш мўлжалланмоқда.

(ЎзА).

ХЎЖАЛИКЛАРГА ҚУЛАЙЛИК

Андижон туманида янги нефт омбори ишга туширилди. Шу пайтгача ёнилғи ва мойлаш ашёлари Пахтаобод, Жалолқудуқ, Пойтуғдан ташиб келинар эди. Янги ташкилот ёнилғи сақлаш ва қуйиш шахобчаларига, темирйўл тармоғига эга.

(ЎзА мухбири).

ЎЗИНГДА БЎЛСА-Ю...

Ўтган йили тузилган «Қорақалпоқбалиқ» бирлашмаси тасарруфида Оролбўйида балиқчилик билан шуғулланувчи «Мўйноқ», «Учсой», Нукус заводлари, тўртта жамоа хўжалиги, Элликқалъа комбинати бор. Қисқа фурсатда ҳудуддаги 21 та кўл ўрганиб чиқилиб, уларда бу йил 30 минг тонна маҳсулот етиштириш режалаштирилди. Шунингдек, Мўйноқ балиқни қайта ишлаш-саноат бирлашмаси ҳам мустақил равишда фаолият кўрсатмоқда. Кўллардан унумли фойдаланишнинг энг мақбул йўли изланаётир. Бу ҳудудларда балиқ етиштирувчи хўжаликлар ташкил этилган.

Амма, аҳолини луқмаи ҳалол билан таъминлаш ҳамон талабга жавоб бермайди. Сабаби балиқчилик ҳозирча ҳақиқий эгасини топгани йўқ.

Амударёнинг қуйи қисмида назорат дуруст йўлга қўйилмагани айрим кимсаларга қўл келмоқда. Улар Тахиатош гидроузели ёнида бозор ташкил этиб, хилма-хил балиқларни бемалол сотмоқда.

Балиқчилик муҳофазаси мутасаддилари, Табиатни ҳимоя қилиш қўмитаси ходимлари юз бераётган вазиятга етарли баҳо бермаётир. Ҳолбуки бундан чорак аср олдин Қорақалпоғистонда йилига 300—330 минг центнер балиқ овланар, Мўйноқ консерва комбинати маҳсулотлари, бикри балиғининг довруғи узоқ-узоқларга кетган эди. Ўша шуҳратни тиклаш имкони бўлармикан?

А. ИСКАНДАРОВ,
ЎзА мухбири.

Турли касб эгалари

«СИБИРЛИК» ЎЗБЕК АСАЛАРИЧИ

ТАДБИРКОРЛИК чегара билмайди. Муҳит, шароит ҳам дилдаги бу иштиёқни сўндира олмайди. Мен андижонлик Абдурайим Хўжамбердиев ҳақида эшитганимда ушбу гапларнинг нечоғли ҳақиқат эканлигига яна бир бор амин бўлдим.

Абдурайим ота асли Марҳаматнинг Шукурмерган қишлоғидан. Тақдир тақазоси билан 1955 йили иш ахтариб Андижонга келиб қолган. Қарийб 35 йил автобус-таксомотор паркларида ҳайдовчилик қилган.

— 1947 йилдан буён асаларичилик билан шуғулланиб келаман, — дейди Абдурайим ота. — Олдин бир-икки қути асалари боқиб, бу ишнинг сир-синоатини ўргандим. Кейин паркда ёрдамчи хўжалик ташкил қилдик. Лекин шунча вақт асал етиштириб, бирон кило асал сотган одам эмасман. У пайтлар ўз меҳнатинг билан бир нарса етиштириб сотсанг, худди ўғрига қарагандай қарашарди. Пешона теринг билан топган пулингга шинамроқ уй қурсанг, жамият учун ёт унсур эдинг. Хуллас, бойликка, бойишга бўлган ҳавас шайтонга ён беришдек хавфли ва шармандали эди. Бугун эса қўлидан иш келадиган, тадбиркор одамнинг куни туғди.

Абдурайим ота Сибирь ўрмонларини макон этгунга қадар Андижонда ишлаб, асаларичиликнинг ҳадисини олган эди. Шунинг учун ҳам Сибирь Фанлар Академияси Абдурайим отани «Орион» фирмасига таклиф қилди ва бу ерда асаларичилик бригадаси тузиб, отани бошлиқ этиб тайинлашди. Бригада олдига қўйилган илмий муаммо Сибирь ўрмонларида асалари боқиб, асал етиштириш мумкинлигини тажрибада синаб кўришдан иборат эди.

Ўзбекистонлик асаларичи уч йил деганда Сибирь ўрмонларида 97 хил ўсимлик гуллари борлигини ва бу ерда асал етиштириш мумкин эканлигини исботлаб берди. Жумладан, ўтган йили ҳар қутидан 20 килограммдан асал олди. Ҳозир 200 қути асаларини парваришлаётган ўзбек асаларичисининг мақсади йил охиригача уни 300 қутига етказишдир.

— Асаларининг нафақат асали, балки заҳри ҳам инсон учун жуда фойдали, — деди у. — Биз яқинда Америка-Швейцария биргаликда тайёрлаган асалари заҳрини тортиб олувчи махсус машина харид қилдик. Ҳозирданоқ кўплаб дори ишлаб чиқариш корхоналаридан буюртмалар тушди. Келажакда ўзимиз дори тайёрлайдиган махсус цех очиш ниятимиз ҳам йўқ эмас...

Абдурайим ота етмишни қаршилаяпти. Шу ёшда Сибирда асалари боқишнинг ўзи катта жасорат. Лекин сиз «Пул топиш, бойиш, албатта, осон эмас, унинг мана шундай қийинчиликлари бўлиши табиий», дейишингиз мумкин. Бироқ биз барибир етмиш ёшида етмиш бўз йигитга ўрнак бўларли Абдурайим отанинг фаолиятига таҳсинлар ўқиймиз...

Муҳаммад РАҲИМ.

ДИҚҚАТ ! ДИҚҚАТ ! ДИҚҚАТ !

ҲУРМАТЛИ ФАРҒОНА ВИЛОЯТИ ФУҚАРОЛАРИ !

ИШБИЛАРМОН ВА ТАДБИРКОРЛАР !

ДАВЛАТ МУЛКИНИ БОШҚАРИШ ВА ТАДБИРКОРЛИКНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ФАРҒОНА ҲУДУДИЙ БОШҚАРМАСИ АҚШнинг "ХАЛҚАРО РИВОЖЛАНТИРИШ АГЕНТЛИГИ" ВА "ПРАЙС УОТЕРХАУС" МАСЛАҲАТ ФИРМАСИ БИЛАН ҲАМКОРЛИКДА 1994 йил 22 июнь КУНИ ФАРҒОНА ШАҲРИДА ҚЎЧМАС МУЛКНИНГ ОЧИҚ КИМ ОШДИ САВДОСИНИ ЎТКАЗАДИ

САВДОГА ҚЎЙИЛМОҚДА:

ФАРҒОНА ШАҲРИДА:

1. 2 хонали хонадон, 1-қават, яшаш сатҳи 33,4 $м^2$. А.Қодирий кўчаси 28-уй. *Бошланғич баҳоси: 7,0 млн. сўм-купон.*
2. 1 хонали хонадон, 2-қават, яшаш сатҳи 18 $м^2$. А.Қодирий кўчаси 34-уй. *Бошланғич баҳоси: 5,0 млн. сўм-купон.*
3. 1 хонали хонадон, 3-қават, яшаш сатҳи 18 $м^2$. Озодлик кўчаси 8-уй. *Бошланғич баҳоси: 5,0 млн. сўм-купон.*
4. 41-сонли озиқ-овқат дўкони, майдони 31 $м^2$. Фарғона кўчасида жойлашган. *Бошланғич баҳоси: 30 млн. сўм-купон.*

ЎЗБЕКИСТОН ТУМАНИДА:

1. Универмаг биноси, қурилиши тугалланмаган, Нурсух қишлоғида, майдони 1100 $м^2$, 2 қаватли. *Бошланғич баҳоси : 50,0 млн. сўм-купон.*
2. Коттеж типидаги хонадон, 3 хонали, 2 қаватли, яшаш сатҳи 38,7 $м^2$, томорқаси 80$м^2$, Бўстон қишлоғида. *Бошланғич баҳоси: 15,0 млн. сўм-купон.*
3. Коттеж типидаги хонадон, 4 хонали, томорқаси 80,2 $м^2$, яшаш сатҳи 56,3 $м^2$. *Бошланғич баҳоси: 18,0 млн. сўм-купон.*
4. Коттеж типидаги хонадон, 5 хонали, томорқаси 60,2 $м^2$. *Бошланғич баҳоси: 20,0 млн. сўм-купон.*

ОЛТИАРИҚ ТУМАНИДА :

1. "Бўстон" қаҳвахонаси, Қўзибоев номли хўжаликда. *Бошланғич баҳоси: 100,0 млн. сўм-купон.*
2. Савдо дўкони, қурилиши тугалланмаган, Полосон қишлоғида. *Бошланғич баҳоси:50,0 млн. сўм-купон.*

БЕШАРИҚ ТУМАНИДА:

1. "Бешариқ" меҳмонхонаси, 2 қаватли, 50 ўринли, 1986 йилда қурилган, туман марказида. *Бошланғич баҳоси: 100,0 млн. сўм-купон.*
2. "Бешариқ" ресторани, 2 қаватли, 60 ўринли, туман марказида. *Бошланғич баҳоси: 200,0 млн. сўм-купон.*
3. "Нилуфар" савдо маркази, туман марказида. *Бошланғич баҳоси: 250,0 млн. сўм-купон.*

ДАНҒАРА ТУМАНИДА:

1. Миллий чойхона, туман марказида. *Бошланғич баҳоси: 82,0 млн. сўм-купон.*

ОХУНБОБОЕВ ТУМАНИДА:

1. "Сўлим" номли ошхона, 1 қаватли, Сурхтепа қишлоғида. *Бошланғич баҳоси: 50,0 млн. сўм-купон.*

МАНЗИЛИМИЗ:

Фарғона ш., А.Навоий кўчаси,13. 5-қават, 538-хона.

Тел.: *(37322) 4-93-66, 4-04-01, 4-30-11.*

Фарида БЎТАЕВА,
Фарғона вилояти.

СОЧЛАРИМНИ РАЙҲОН ЎПАДИ...

Сочларимни райҳон ўпди,
билмадинг,
Тилларимдан тўкдим новвот,
билмадинг,
Тўкил, дедим, тўкилмадинг,
тўлмадинг,
Энди сенинг кўкрагингга тоғ қулар,

Энди менинг кўкрагимда доғ дўнар.
Олтин олма ардоқладим
боғимда,
Ғайюрларим узиб кетди бағримдан,
Ичса илон ўлар энди қонимдан,
Энди сенинг боғларингда куз йиғлар,
Энди менинг қисматимда сўз йиғлар.

ҚАНДАЙ ЯХШИ

НАЗМИ ОПАМГА

Қандай яхши, сени соғинса кимдир,
Юраги эзилиб кутса, интилса,
Хоҳ у синглинг бўлсин, хоҳи
инингдир,
Яна ҳам яхши-ку, етти ёт бўлса.
Сени қўмсасалар талпиниб дилдан,
Ўрнинг босолмаса ҳеч ким ботиниб,
Излаб келса атай, ботиний йўлдан,

Кўрса-ю, қувончи кетса отилиб.
Йўлларинг пойласа камалак висол,
Кўзинг кўзларига кетса йўғрилиб,
Индамай гаплашсанг капалак мисол.
Илтифот меҳрингдан кетса ўргилиб—
Қандай яхши,
қандайин яхши.

МЕН БИР НИҲОЛ ЭДИМ...

Мен бир ниҳол эдим,
масъума, ҳилол:
шамол суянди,

Қаддимчи ростлашга маҳкума
бўлдим.

Ёмғир йиғлаб келди,
йиғлашмай нетгум,

Бир кечада ёмғирдай
тўлдим-а, тўлдим.

Қуёш ҳар тонг сочди
ҳасратларини,
қуйди-я, куйдим,

Жоним ёпаверди жонларга шерик,
Қушлар келаверди

жанубдан кечиб,
суйди-я, суйдим.

Шундай яшайвердим
улашиб ўзни,
тополмай чора,

Арига бол бердим, қуртларга емиш.

Ҳар ёз қилаверди
тошлар бўрони,
танимни пора,

Жами ҳожатталаб муродга етмиш

Букун бундай
ортга қарасам ногоҳ—
улкан дарахтман!!!

• *Янги дарслик*

ОИЛА—МУҚАДДАС ТУШУНЧА

Адабиётшунос олимлар Б. Саримсоқов, Т. Халилов. Б. Қурбонбоевларнинг ўзбек адабиёти (5-синф учун) дарслигини ўқиб, ўз фикрларимни ёзишга тутиндим. Қўлланмада «Халқ оғзаки ижоди», «Ўзбек адабиёти тарихи», XX аср ўзбек адабиёти ва «Жаҳон адабиёти», шунингдек, халқимизнинг ўтмишию бугунги яратилаётган асарларидан намуналар берилган.

Дарслик мажмуа Ўзбекистон Республикасининг давлат мадҳияси билан бошланади. Мадҳияни билиш ҳар бир ўқувчи учун ҳам қарз, ҳам фарз. Мадҳияни ёд олиш она-Ватанга бўлган дастлабки меҳр — иштиёқдир.

Ёшларимизга ҳали қулоқлари қотмай мадҳияни ёд олиш ҳар бир инсоннинг бурчи эканлигини тушунтириш, бурчни адо этмаслик гуноҳ эканлигини англатиш лозим. Ҳар ҳолда бурчни англаган, савобни гуноҳдан ажрата билган болада ВАТАН туйғуси тез уйғонади.

Дарсликда, айниқса, халқ оғзаки ижодига кенг ўрин ажратилган.

Мумтоз адабиёт вакиллари ҳаёти ва ижоди билан таништираётганда ота-боболаримиз ўгитларига амал қилиш, бировнинг молига кўз олайтирмаслик, ўзининг билими ва ҳунари билан яшаш энг адолатли ҳаёт кечириш эканлигини алоҳида уқтириб ўтиш лозим.

Шуни ҳам таъкидлаб ўтиш жоизки, дарсликларимизда оилавий ҳаётга доир мавзулар жуда кам. Ўқитувчи оилани мустаҳкам сақлаб қоладиган даражадаги мисолларни ҳар доим ҳам келтира олмайди. Шоир ёки ёзувчи асар яратаётганда буюртма бўйича ёзмайди. Лекин дарсликларга асарлар танланаётганда ёшларни оилавий ҳаётга тайёрлашга чорловчи мавзуларга эътибор қаратилса, улар мактаб партасиданоқ оилани мустаҳкам сақлаш жараёнларидан хабардор бўлишса, келажакда бахтли турмуш кечиришга замин яратган бўламиз.

Эркин ХОЛМУРОДОВ,
Қашқадарё вилояти, Касби туманидаги 1-мактабнинг тил-адабиёт ўқитувчиси.

БОҒЛАР ҲОСИЛГА КИРЯПТИ

ҚУМҚЎРҒОНДА сув хўжалиги техникуми бор. Ҳозир 600 талаба ўқияпти. Ҳар йили 180-200 нафар бола ўқишга киради. Лекин ҳозир гап бу ҳақда эмас. Техникум бундан бир неча йиллар илгари уч кўтарма билан сув чиқадиган Чаёнтепадан 50 гектардан зиёд ер олган эди. Одамнинг қўли теккандан сўнг ер ҳам тобга келар экан — шиғиллаган қумлоқлар йиллар ўтиши билан ҳосилдор майдонларга айланиб бормоқда. Насослар сувни 125 метр баландга кўтариб беради. Бу йил 8 гектарга арпа, 46 гектарга буғдой экилган эди. Ҳозир ёллан-ган комбайн ғаллани ўрмоқда. 100 тоннадан зиёд дон олинади — ярми харид нархларида муаллимларга сотилади. Сомон ҳам шундай.

Бундан ташқари Чаёнтепада 3 гектар хурмо, 7 гектар анор, 2 гектар узум, 4 гектарда ўрик, беҳи, шафтоли, 200 туп ёнғоқ бор. Ашур Орзиев, Яхшибой Муродов, Азамат Чориевга ўхшаган боғбонларнинг меҳнати билан боғлар ҳосилга кирмоқда. Энг муҳими янги мевага оғиз тегса — бу ёғи юришиб кетади.

Тожиддин РАЗЗОҚ,
«Халқ сўзи» мухбири.

1994 йил 5 - 8 июл кунлари
"Ўзбегим Интернейшнл" қўшма корхонасининг кўргазма залларида

"ХАЛҚ ИСТЕЪМОЛИ МОЛЛАРИ-94"
ХАЛҚАРО САВДО КЎРГАЗМАСИ

* Аёллар, эркаклар ва болалар кийим-кечаги
* Дам олиш ва спорт билан шуғулланиш учун мўлжалланган кийимлар
* Пойафзаллар
* Атторлик буюмлари, ювиш воситалари
* Озиқ-овқат маҳсулотлари, спиртли ичимликлар
* Кофе дамлаш ва майдалаш асбоблари
* Кафел
* Сантехникага оид моллар
* Гиламлар ва гилам - поёндозлар
* Хонадонлар ва офислар учун мўлжалланган уюштириш техника асбоблари

Улгуржи ва чакана савдо.
Кўргазма даврида 30 фоиз арзон нархда сотилади.

Германия, Италия, Голландия, Бельгия, Ўзбекистон, Кипр, Покистон фирмалари иштирок этадилар.

Манзилгоҳ:
Тошкент ш., Чилонзор кўчаси, 53 "А" уй
"Ўзбегим Интернейшнл" қўшма корхонаси
Ориентирлар: "Чилонзор" ресторани, "Шифокор" меҳмонхонаси

Савдо кўргазмасининг ишлаш вақти: 10.00дан 17.00гача

ЮКИНГИЗНИ ЕНГИЛ ҚИЛАМИЗ

«Хорассан — 2» қўшма корхонаси ҳуқуқий ва жисмоний шахслар учун 10 тонналик чодирли ҚамАЗ автомобилида юк ташишни ташкил қилади.

Ҳақ тўлаш шартнома асосида амалга оширилади.

Маълумот учун қуйидаги телефонларга сим қоқинг:

Ҳар куни соат 9. дан 18 гача — 34-53-96;

соат 18 дан 24 гача — 45-22-32.

3, 6, 12 ойда устама фоиз қўшиб бериш шарти билан қисқа муддатга аҳолидан пул қабул қилиб оламиз!!!
Сизнинг жамғармангиз тўла сақланишига "ОРЗУ" суғурта компанияси кафолат беради!
ТОШКЕНТДАГИ "ЭНИГМА" МОЛИЯ АГЕНТЛИГИ АҲОЛИГА УСТАМА ФОИЗ ҚЎШИБ БЕРИШ ШАРТИ БИЛАН НАҚД ПУЛ ҚЎЙИШНИНГ ҚУЙИДАГИ ТУРЛАРИНИ ТАКЛИФ ЭТАДИ:
- **Шошилинч** - бунда шартнома муддати тугашига қараб бирйўла тўланадиган дивиденд тубандагича бўлади:

Пул қўйиш муддати (ойлар)	Қўйилган суммага бериладиган йиллик фоиз			
	10-49,9 минг сўм-купонга	50-99,9 минг сўм-купонга	100-499,9 минг сўм-купонга	500 минг сўм-купондан юқорисига
3	136%	144%	152%	158%
6	160%	168%	180%	190%
12	190%	198%	234%	255%

Дивидендсуммаси ушбу формула ёрдамида ҳисоблаб чиқилади

$$\text{Дивиденд}=(\text{Сумма вклада})\times\frac{(\text{Пул қўйиш муддати})}{12}\times\frac{\text{йиллик фоиз}}{100}$$

- **Ҳар ойда** бунда ойдан кам бўлмаган муддатга қуйидагича дивиденд тўланади:
100 минг сўм-купон юқорисига - 120% (йиллик);
100 минг сўм-купон юқорисига - 132% (йиллик);
100 минг сўм-купон юқорисига - 144% (йиллик);
1 миллион сўм-купон юқорисига - 156% (йиллик);
Шартнома тузилаётган пайтда қўйилган суммадан 4% чегирма олинади.

Бизнинг манзилимиз:
Тошкент ш., Ш. Руставели кўчаси, 41.
Тел.: 55-37-52, 55-52-47.
Иш тартиби, соат 9.00 дан 17.00, Шанба куни- соат 11.00 дан 16.00.
Якшанба - дам олиш куни.

• *Санъат*

ҚЎЛДАН ТУШМАСИН ТОРИНГ

Санъат олами жуда кенг. Унда яширинган дуру гавҳарлар мисли чексиз само қатига жо бўлган сон-саноқсиз юлдузларга ўхшайди. Бу дурларнинг ҳар бирида олам-олам маъно, инсон кечмишларини ифодаловчи ва унинг дилига ором берадиган сирлар яширинган. Кимдир рассомлик санъати орқали, кимдир эса қўшиқ айтиб аңа шу сир-асрорлар билан тиллашади. Санъаткор изланиб, халқ кўнглидаги орзу-истак ва меҳр-муҳаббатни тараннум этувчи асарлар яратсагина эл назарига тушади, меҳрини қозонади.

Ёш истеъдод жўшиб қўшиқ куйлаяпти. Гўё у бутун борлиқни унутиб, дилида нимаики бор бўлса, тўкиб солаяпти. Унинг юрак-юрагидан отилиб чиқаётган бу сеҳрли сўзлар торнинг ажиб оҳанги билан қўшилиб, тингловчиларнинг дилини қамрайди. Бундай пайтда ҳар қандай мухлис ҳам бир дақиқа бўлса-да, ўзининг қувонч-ташвишларини унутиб, бутун вужуди билан қўшиққа айланади.

Ёш хонанда Зафаржон Давлатёров ҳам санъатнинг машаққатли йўлларида илк қадамлар қўйди. У ёшлигиданоқ уста санъаткорлар ижро этган қўшиқларни мириқиб-тинглашни хуш кўрган. Тўғриси, уни қўшиқ эшитиб «тили чиққан» деса ҳам бўлаверади. Эсида қолганларини хиргойи қилган. Давраларда кўринди дегунча кишилар унга қўшиқ айттирган. Санъатга бўлган қизиқиш уни Маннон Уйғур номли Театр ва рассомлик санъати институтига олиб келди.

Дарвоқе, Зафаржон 1963 йили Паркент туманида туғилди. Мактабни тугатиб, ҳарбий хизмат, ундан кейин икки йил Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида ишлади. У ердаги «Само» деб аталадиган бадиий ҳаваскорлик тўгарагига қатнашиб, «Аввалгиларга ўхшамас», «Яралган», «Биринчи муҳаббатим» каби қўшиқларини куйлаб мухлислар кўнглига кириб борди. Ўқишни битириб Муҳиддин Қориёқубов номидаги ўзбек давлат филармониясига яккахон хонанда бўлиб ишга ўтди. Ҳозирда у «Ал-қадр» номли ансамблга ҳам қатнайди. Устозлари Омон Абдураззоқов, Ориф Алимаҳсумов, Ҳадя Юсупова, Шерзод Пирматовлар берган таълим асосида ўзи ёзган «Топмадим», «Ёдимдасан», «Чуст қизига», «Зебо» ва бошқа бир қатор шеърларини куйга солиб айтган қўшиқлари санъат ихлосмандлари юрагидан жой олди. Ёш хонанданинг «Халқлар дўстлиги» саройида бир гуруҳ санъаткорлар қаторида берган концерт дастури тингловчилар олқишига сазовор бўлди. Хонанданинг Ҳофиз Шерозийнинг «Ало-ё-аюҳассоқий», Восид Саъдулланинг «Қайларда кўрганман сени» Султон Қўқонбековнинг «Бир бора келсин» каби қўшиқлари мухлислар диққатини тортди.

Анвар ХУДОЙҚУЛОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Дарё тўлиб, сувлар оқар... Ш. ИБРОҲИМОВ фотолавҳаси.

Monitoring Foreign News for BBC Monitoring, World Service

Fighting in Tadjikistan, the emergence of the CIS, the rise of Islamic fundamentalism, the economic and political rise of the Central Asian Republic, dramatic events, headline news: In all of them, BBC Monitoring has played a unique role in bringing information to a waiting, watching world.

As part of BBC World Service, our task is to monitor news and current affairs broadcasts from around the world and report on what is happening as it happens. To do this we need people with high class linguistic and journalistic skills who can listen to a broadcast in the relevant language, select the importance news and transcribe it quickly and accurately.

We wish to recruit people with good knowledge of English and one of the following languages: Uzbek, Kazakh, Kyrgyz, Turkmen and Tadjik. In addition to good linguistic skills and demonstrable translation ability, you will need a good understanding of news, in-depth knowledge of the countries where these languages are spoken and a good awareness of international affairs.

The job is based in Tashkent. Salary will be based on experience regular shift work and weekend work is involved. For further information and an application form, contact:

Shahrzad Ghorashian
Room 305
Hotel Zorbi
Ulitza Gorkova 1, at the cross roads between Ulitza Gorkova and Ulitza Nova Ulyanovskaya
Tashkent

МАТБУОТ ВА ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ БАЙРАМИ ШАРАФИГА «ТУРКИСТОН» САРОЙИНИНГ ЁЗГИ ТЕАТРИДА 26, 27 ИЮНДА

КАТТА БАЙРАМ КОНЦЕРТИ БЎЛАДИ

ИШТИРОК ЭТАДИЛАР:

Ғиёс Бойтоев
Муҳриддин Ҳолиқов
Рустам Ғойипов
Абдулхай Каримов
Гулбаҳор Сулаймонова
Ойбек Султонов

Байрам меҳмони — Тожикистон халқ артисти

ЖЎРАБЕК МУРОДОВ

Таниқли санъаткорлар, қизиқчилар хизматингизда бўлади.

Концертни Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган артист Эркин Комилов ва Зуҳро Ашуровалар олиб борадилар.

Концерт режиссёри — Марат Азимов.

Томошалар кеч соат 19.30 да бошланади. Чипталар «Туркистон» саройи кассасида сотилмоқда, буюртмалар қабул қилинмоқда (Тел. 34-99-45, 45-07-65).

Концерт ташкилотчиси — Ўзбекистон Республикаси матбуотини қўллаб-қувватловчи жамғарма. (Тел: 44-37-86, 44-37-87).

Ўзбекистон Республикаси Деҳқонлар уюшмаси ва жамоа хўжаликлари кенгаши жамоаси Самарқанд вилояти Деҳқонлар уюшмаси ва жамоа хўжаликлари кенгаши раисининг ўринбосари Абдиэрқаевга синглиси
Хосият ЭРКАЕВА-
нинг бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Ижтимоий таъминот вазирлигининг «Саховат» журнали жамоаси таҳририят масъул котиби С. Йўлдошевга онаси
Роҳат ЙЎЛДОШЕВА-
нинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

خلق سوزی

ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.

Бош муҳаррир: Анвар ЖЎРАБОЕВ
ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Абдунаби БОЙҚЎЗИЕВ, Эсирган БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Эркин ВОҲИДОВ, Миракмал МИРАЛИМОВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Людмила ПОРФИРЬЕВА, Қулаҳмад РИЗАЕВ, Александр ТЮРИКОВ (масъул котиб, «Народное слово»), Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Муҳаммаджон ҚОРАБОЕВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — И. Худоёров, навбатчи — О. Раҳимов.

Рўйхатдан ўтиш тартиб № 0001. Буюртма Г. — 906 80332 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А — 2.
«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6 Босишга топшириш вақти — 21.00. Босишга топширилди 21.30.